

גיליון מס' 395 פרשת כי תצא
תש"פ שנה שמינית

מבצע מיוחד !!!
הקדשה ע"ג הגליון בסך 100 ₪ בלבד
כל הקודם זוכה!
וזכות השותפות בהפצת דברי התורה של מרן שר
התורה שליט"א תעמוד לכל התורמים החשובים
לראות ברכה והצלחה בכל הענינים
לתרומות : 053-3145900

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

הודעה חשובה

לקראת חג הסוכות יצא הגליון 400 בס"ד של דברי שי"ח
אנחנו מכינים רשימה מקיפה ביותר של כל ספרי מרן שליט"א,
וכן כל הספרים שמביאים משמו פסקים ותשובות,
ובס"ד כבר יש תחת ידינו רשימה גדולה של ספרים וחיבורים
ובזה באנו בבקשה כל מי שיודע על ספר או קובץ וכדו' שמביא פסקים או
שו"ת ממרן שליט"א שיעדכן במערכת בהקדם.

"לדוד ד' אורי וישעי"

בסוף התפלה אומרים (מזמור פרק כ"ז) לדוד ה' אורי וגו', וכתב המ"ב בסי'
תקפ"א סק"ב, 'ונוהגין במדינתנו מר"ח אלול עד יוה"כ"פ לומר בכל יום אחר
גמר התפלה מזמור לדוד ה' אורי וכו', בוקר וערב וכו', ובערב אחר תפלת
המנחה.
ושאלתי להגר"ר חיים קניבסקי שליט"א, "כתב המ"ב בסי' תקפ"א סק"ב,
שאומרים המזמור לדוד ה' אורי וגו', אחר תפלת המנחה עכ"ד, וכ"כ בספר
שונה הלכות שם דין ד'. אולם צ"ע לכאורה, דהמנהג שלנו ושל כל המתפללים
נוסח אשכנז הוא לומר את המזמור אחר תפלת ערבית. וצ"ב טעמא דמילתא
שאינן אנו עושים כמ"ש המ"ב בשם האחרונים. מה דעתו בזה".
והשיב לי (בכתב) "הם נהגו להסמיך מנחה למעריב". (חשוון תשס"ו).
(במחיצת חכמי ישראל הלכות ראש השנה)

אמר רבי זבדי בר לוי כל מקום שנאמר "לולא", בזכות אבות, והכתוב (בראשית
מג, י) "כי לולא התמהמהנו" א"ל כל עצמן לא עלו אלא בזכות אבות, שאלולא
זכות אבות לא היו עולין משם לעולם. רבי יוחנן אמר בזכות השם, שנאמר
(ישעיה א, ט) "לולי ה' צבאות". רבי לוי אומר בזכות התורה ובזכות אמנה.
בזכות התורה - דכתיב (תהלים קיט, פט) "לולי תורתך שעשעי", ובזכות אמנה
- לולא האמנתי לראות בטוב ה'" (שם כז, יג).
שאלה: מה יש במילה לולא שטמון בה סודות וזכויות כה גדולים של זכות
אבות וזכות התורה והאמונה?

תשובה: תורה שבכתב ותורה שבע"פ. (א.ה. יתכן שכוונתו לומר שיש במילה
"לולא" גם כמה רמזים ע"פ תורה שבכתב כפי שמציין המדרש, וגם רמז לחכמתם
של חז"ל בעלי התורה שבע"פ שאמרו בקידושין (ל, א) לפיכך נקראו ראשונים
סופרים שהיו סופרים כל האותיות שבתורה, ומלמדנו המדרש שכשחז"ל ראו
לפניהם מילת "לולא" מיד קישרו בדעתם כל המקומות השייכים לזה הן בתורה
שבכתב והן בתורה שבע"פ, ועפ"ז פירשו הפסוק כאן).
(נפשי בשאלתי מאת ידידנו החשוב הר"ה ג' ר' הלל קופרמן שליט"א מובא בספרו מדרש תהילים שוחר טוב)

לעילוי נשמת מרת רבקה בת יצחק צבי ע"ה רוטנר
נלב"ע י"ג אלול תשע"ט
לעילוי נשמת יהושע ב"ר אליהו הכהן
נלב"ע י"א אלול תש"ע
לעילוי נשמת ר' יוסף בן ר' משה גולדנטל
נלב"ע כ"ז סיון תש"פ

מי מכיר

תמונה זו הובאה כאן בשבוע שעבר, אנו מודים למאות הפונים שרצו לסייע בפיענוח התמונה,
ולטובת אלו שביקשו הפענוח, להלן הפרטים:
מימין: החתן הרב יעקב בן ציון בשמחת ארוסיו ע"י כ"ק האדמו"ר מנארל זצ"ל (החתן זכה ללמוד
עמו בחברותא), על ידו המחותן הרב ריכמן שליט"א שהוא שכינו של מרן רבינו הגר"ח קניבסקי
שליט"א וע"כ השתתף בשמחה.
בהזדמנות זו נבקש מכל מי שתחת ידו תמונה ישנה בה נראה מרן, שישלח למערכת לתועלת הרבים.

(שבענו מטובך)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

ותלמדם חוקי חיים - פרק כ' תולדותיהם של צדיקים

כי ישר דבר ה'

אחד הדברים הבולטים באישיותה של הרבנית חנה שטינמן ע"ה, אותו ינקה מיסודו וסודו של יבלחט"א אביה מרן שליט"א היה הסדר והנקיון.

'להיות מסודר אין זה סתם מעלה, זה דרך חיים' היה שגור אצלה. וכאמור, כך ראתה אצל אביה הגדול, ואי"ה במאמר החינוך הבא נרחיב על כך שמיסודי החינוך הוא שכל דבר צריך להיות מסודר במקומו ובעיתו. המפוזר, אין דעתו מיושבת.

בחוברת פנימית ('תשואות חן') שנדפסה על ידי בני המשפחה, מסופר כי בתקופת מחלתה בחודש אלול תשע"ג, הגיע אביה מרן שליט"א לביתה לבקר אותה ולדרוש בשלומה, אחרי שהתיישב על כסא, השאלה הראשונה שלה היתה 'מה יהיה עם צום הכיפורים'...

הסדר שהיה טבוע במוחה, לא הניח לה גם בתקופת חולשה והיא כבר ביקשה לדעת מה יהיה עליה לנהוג אז (אגב, תשובתו היתה מענינת לא פחות, הוא הניח את דעתה ואמר לה ברוגע, כי אותו המצוה שיש לבריא לצום, יש לחולה שלא יצום. והוא הוסיף וסיפר על כמה מקרובי המשפחה, שהיא הכירה היטב, שקיימו את מצות היום בכך שלא התענו, ואמר לה כי תנהג לפי הוראות הרופאים בלי כל חשש). אבל למעשה נפטרה ב"ג אלול ולא נאלצה לאכול ביום הכיפורים.

אל תבואו לבקר

אחרי שגמר להשיא את כל ילדיו במז"ט, קבע רבינו לעצמו יחד עם רעייתו הרבנית קניבסקי ע"ה, שני מועדים בשנה בהם הוא יבוא לבקר את ילדיו. הראשון בימי החנוכה, לקיים את הלכה (שו"ע סימן ער"ת ס"ב) שיש להרבות בסעודות, ולכן קבע לבקר כל יום אחד מהילדים, ושם יכינו סעודה כמצות השולחן ערוך, והשני בימי החגים, שאז הלך לבקר בבית בניו שיחיו.

גם לבית בתו הרבנית שטינמן ע"ה, ביקשו מרן שליט"א עם רעייתו ע"ה לבוא לבקר ואף חשבו על יום מסוים, אלא שאז, פנתה הבת וביקשה-אמרה להוריה: אינכם צריכים לבוא אלינו. אל תטרחו.

תמונה נדירה מבתו הבכורה של רבינו, כילדה קטנה, בפתח הדירה ברחוב אור החיים, בה התגורר רבינו בשנותיו הראשונות אחרי נישואיו.

השיר שלימד רבינו

חמש שנים היתה אמנו ע"ה בת יחידה להוריה - מספר לנו אחד מבני המשפחה, עד שנולדה אחריה הבת הרבנית קולדצקי שתחי'. באותם שנים היא נשלחה להתחנך ב'גן טורק" אצל הגננת הצדקנית מרת טשרנא טורק ע"ה.

בימי השבעה, סיפרו בנותיה של הגננת טורק שהן זוכרות כי התלמידה חנה קניבסקי, כילדה בת 4-5 ידעה לשיר את סדר מסכתות הש"ס בעל פה, כפי שלימד אותה אביה הגדול... והיה הדבר לאות ולמופת מה אפשר ללמד ילדה כה קטנה...

כעסו אלקים
ביום חנוכה
בית רבי אלעזר אלקים
בית אישא חיי
בית ציונה חיי
בית רבי

פתקה נדירה בו רשם רבינו אחרי לידת נכדתו הבכורה, בת לביתו הרבנית חנה ע"ה, את יחוסה במשך שש דורות

אחרי הפסקה של כחודש שבו לא הופיע מדור החינוך, קיבלנו פניות ובקשות רבות מקוראים נאמנים המבקשים לחדש את פירסום המדור הנפלא, שמוסיף הרבה יראת שמים ואהבת תורה, בשילוב דעת תורה והלכה ממרן שליט"א בנושא חינוך הילדים.

היות ובימים הקרובים יחול יום היא"צ השישי להסתלקותה של בתו בכורתו הרבנית חנה שטינמן ע"ה, פנינו לכמה מבני משפחתה ושאלנו במה היה ניכר חותם החינוך הטהור שהטביע מרן שליט"א על ילדיו, ובאיזה אופן הלכה לאורו. התשובות - לפניכם.

הפנים של ר' חיים...

סיפרה הרבנית קניבסקי ע"ה, שכאשר נולדה בתה הבכורה חנה ע"ה בבית חולים שערי צדק בירושלים, בימים ההם לא היו נהלים קפדניים ומסודרים באשר לזהות התינוקות כנהוג היום, והתעורר לה ספק אולי החליפו את התינוקת שלה, גם כשהובאה אליה הפעוטה שלה וגם כשחזרה לביתה, עדין לא היתה היולדת רגועה במאת האחוזים, עד שביקרה יחד איתה בבית הדוד מרן החזון איש זצוק"ל.

כשהדוד ראה אותה, הוא מיד התבטא באידיש סאי'ז א' שתיק ר' חיים ('הרי זה ממש הפנים של ר' חיים...') ואז נחה דעתה...

[נוסיף, כי באותו פגישה בירכה מרן החזון איש שתזכה להיות אשת תלמיד חכם, ואחרי שנישאה, מרן בעל הקהלות יעקב ז"ע העיד שהיא אכן זכתה לכך].

אגב, בת רבינו בספרה בית אימי (עמוד 671) מעידה כי אחרי שנולדה הבת הבכורה קנו לה עגלה חדשה ונאה, ורבינו שליט"א שרצה מאוד לשמח את הוריו ולהראות להם את הנכדה הראשונה, לקח אותה בעגלה לאורך רחוב רשב"ם עד לבית הוריו... היתה זו, כמדומני, הפעם היחידה בחייו שהוא נראה צועד ברחוב עם עגלת ילדים... מסיימת הרבנית צביון מחברת הספר.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 7630585-03 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

השריפה שפרצה

במסגרת זו, לא נדלג על עובדא מענינת שהתרחשה בתאריך ליל שביעי של פסח שנת תש"א, כפי שהעיד מזכרונו הבן הגאון רבי יעקב ישראל שליט"א, שהיה אז רך בשנים פחות מגיל חמש: באמצע סעודת ליל החג, פרצה שריפה בדירה הסמוכה והתפשטה אל בית משפחת רבי שרגא והרבנית חנה שטינמן. מיד, עזבו כל בני הבית ועמם שאר תושבי הבנין וירדו לרחבת הרחוב. אחד מהשכנים הזמין מהר את כוחות כיבוי האש, והללו החלו במלאכה.

ההמשך לא פחות מעניין: הסבא – מרן שליט"א ששמע מהשריפה עזב במהירות את ביתו והגיע לרחוב ורנר לראות במה יוכל לסייע לביתו בכורתו. הוא הגיע ונעמד במרחק והביט בנעשה.

(הערת הגר"ש: יתכן ורצה להעיר כיצד יש לכבות על פי ההלכה אך פועלי הכיבוי לא שאלו אף אחד ועשו מדעתם ועל פי ההוראות שבידם, ולא היה מעשי לתת להם הוראות).

הוא עמד שם שעה ארוכה, ובירר שכולם מסתדרים, השריפה אכן כובתה והילדים הסתדרו, ואז עזב את המקום.

אגב, מעניין לציין, כי בעוד רבינו עומד שם, ניגשו אליו מספר תלמידי חכמים הגרים בשכנות והחלו לשאול אותו בדיני שריפה בשבת, המותר והאסור, והוא השיב מיד כי הכל אצלו כמונח בקופסא...

הגאון רבי יעקב שטינמן מתברך ממרן שליט"א אחרי ששימש סנדק בברית לבנו שיחי'

באחד הפעמים, היה זה יום עמוס במיוחד, רבינו פלט לה, 'היום אין לי כוח, היו כבר הרבה אנשים', אבל הבת 'לא ויתרה' ואמרה לו 'אבא, איך אוכל מחר לומר לאנשים שלא היה לך כוח אליהם? הרי הם כל כך מחכים...'

והאבא הגדול נטרצה ונאות להקשיב לכל שאלותיה ובקשותיה... כי את הסוד ידעו שניהם, האבא והבת: עושים מה שצריך!

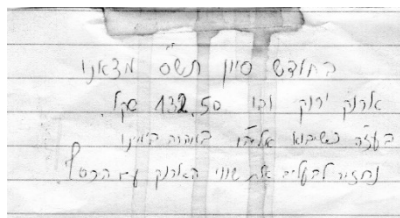
עושים מה שצריך. הגאון רבי שרגא שליט"א עובר לפני התיבה במנין שבביתו של מרן שליט"א

איך שומרים אבידה?

בהליכות חייה של הרבנית ע"ה ניכר בכל שלב ופרט חותם אביה הגדול מרן שליט"א. מיוחדת היתה בשימת הלב בפרטים הקטנים של החיים, מה שהרבה מאוד אנשים מדלגים ואינם מבחינים בהם.

כך למשל, כל פרט או חפץ שהיה נשכח בגן הילדים בראשותה, לא היה נזרק, רק היה מחכה ליום שיבוא בעליו לקחתו, כי גם אם אינו שווה-ערך כל כך.

גם כשהיתה מוצאת ברחוב דבר שווה ערך היתה לוקחת אותו ורושמת פתק השבת אבידה, ואם הבעלים לא היו באים, היתה רושמת את השווי ומשתמשת בו, גם זה הוראת אביה מרן שליט"א.

מבית אביה למדה: פתקה שרשמה לעצמה הרבנית "בעז"ה כשיבוא אליהו... נחזיר לבעלים את שווי הארנק..."

'מה קרה' שאלה הרבנית קניבסקי ע"ה, והבת הרבנית שטינמן הסבירה: בעלי (יבלח"א הגאון רבי שרגא) אומר שנראה לו משונה להביא כאלו אורחים בשביל לאכול א קרטופ'ל ולביבות, אצל הוריו (מרן הגרא"ל שטינמן) לא עשו שום עסק מאוכל, ונראה לו זר לקרוא לאורחים ביום חול בשביל לאכול ארוחת ערב... ועוד, הוסיפה הרבנית שטינמן מדעתה ואמרה – אני מרגישה לא נוח שאתם טורחים ובאים אלינו את השלוש קומות! אבא יוכל לשבת וללמוד במנוחה, אנו מוותרים על הביקור לטובת זמנו היקר.

ואכן, רק אליהם לא הגיעו ההורים - מרן שליט"א וזוגתו לביקור, וכל שאר אחיה ואחיותיה זכו לביקור, מלבד כמובן, שמחות שנערכו בבית, אליהם היה מגיע מרן שליט"א להשתתף. את ניצול הזמן היקר- למדה הרבנית חנה ע"ה מאביה שליט"א.

תמונה נדירה של מרן שליט"א בביתו ולצידו חתנו רבי שרגא, בשמחת אירוסין לאחד הילדים, לימין מרן: רשכבה"ג הגרא"ל שטינמן זצוק"ל

לא עושים מה שרוצים

אחד מיסודות החיים אותה הטביעה על הסובבים במשך שנות חייה, היתה עבודת החיים שראתה בבית אביה מרן שליט"א ואמה הרבנית ע"ה: לא עושים מה שרוצים, עושים מה שצריך. פתגם – זהב זה, הלך לפניו כתמרור בכל שלב בחיים. בימי שמחה ועצב, ימי בריאות וחולי, חולשה ועייפות, תמיד עשתה מה שצריך.

היה לה מועד קבוע בו הלכה לבקר פעם בשבוע את הוריה, והמתונה עד ששניהם סיימו עם קבלת קהל ואז סייע להם במה שיכלה.

בדרך כלל, מטבע הדברים היו מצטברים אצלה במשך ימות השבוע שאלות וברכות להגיש לפני אביה הגדול, ובסיום היום היתה יושבת עמו 'פתק אחרי פתק'.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שיח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

הנהגות בעניני הלוואה וממונות

מצעירותו פתח גמ"ח קטן להלוואת כסף בעיקר לחברי הכולל שלומד שם, ולא גמ"ח גדול משום בטול תורה.

עי' חו"מ סי' צ"ז ס"א, ובאהבת חסד הל' הלוואה פ"ב ס"ד.

ופעמים שממליץ שזה סגולה לזרש"ק כדאי בשם הח"ח ז"ל.

עי' בשם עולם לח"ח פ"ח בהגה"ה ד"ה ועיין.

בשטרות חוב כותב תאריך זמן ההלוואה וזמן החזרה וכן בפיקדונות שמפקידים אצלו.

עי' שו"ע סי' מ' ס"א.

וכותב בשטר ההלוואה בסופו והכל שריר וקיים.

עי' שו"ע חו"מ סי' מ"ד ס"א ובשאר הסימן שם.

ביום שמגיע ספרים מהדפוס לביתו, הקפיד לשלוח לבעה"ב כסף עבור העבודה.

עי' חו"מ של"ט ס"א.

הנהגות השבת אבידה

דעת החזו"א שכל מציאה שמצוי לקנות, יכול לרשום כמה דמיה ולהשתמש (אחר שמכריז איזה זמן).

ועי' שו"ע סי' רס"ז ס"א, העתק מכתב ידו של מרן: מצאתי סכין קטן אור לט"ו חשון תשט"ז בכולל שווה לערך 4 לירה כמדומה שאין בו סימן, אח"כ אמרו שאין שווה רק לירה אחת, ע"כ.

שמור אצלו הרבה מטריות שאביו זללה"ה שמר בביתו אבידות שאנשים שכחו, וכן מרן שומר הרבה עטים ומטריות וכדו' ששכחו אצלו אנשים.

ואמנם יכול לרשום ולהשתמש וכנ"ל אך אין לו צורך.

יש מכתבים ששולחים לו, ובהם כסף עבור הוצאות הדואר, ואף שיש בזה כסף יותר ממה שצריך מ"מ דעת הנותנים שיהי' הכל בשבילו וש"צ להחזיר להם.

כן שמעתי ממנו.

(מתוך הספר רב המכר 'אלא' הנהגות מרן שליט"א

על סדר השו"ע)

שו"ת בענין הלוואת כספים

- (א) האם מקיים מצות הלוואת כספים בפחות משוה פרוטה? ת. **מסתבר שלא.**
- (ב) אם יש כמה שותפים בפרוטה אחת. כשמלווים אותו, האם כל אחד מקיים המצוה של "אם כסף תלוה"? ת. **אולי.**
- (ג) מי שיש לו הרבה כסף שלא צריך להם עכשיו וחבירו מבקש להלוות כל הכסף, למה לא מחויב לתת לו הכל? ת. **אולי מחויב אם אין לו סיבה.**
- (ד) כתוב באהבת חסד פ"ד בהגהה שאפי' מי שאין לו כסף שישתדל להלוות מכסף לאחרים כמו שקונים טלית וכ"כ בפ"ב שצריך לרדוף אחרי מצוה זו בכל יום, האם ז"א שיותר טוב להניח ממעותיו בגמ"ח גדול שאנשים פונים אליהם בכל יום ממה שינהל גמ"ח בעצמו ולא ילוה רק פעם או פעמים בשבוע? ת. **אולי.**
- (ה) מה יותר טוב לעשות, לנהל גמ"ח קטן מכספו בעצמו ויקיים המצות עשה מידי פעם, או לתת את כספו לגמ"ח גדול ועי"ז יקיים המצוה אפי' כמה פעמים ביום? ת. **יותר טוב בכמה פעמים.**
- (ו) מי שיש לו כסף יותר ממה שהוא צריך כדי חייו ובני משפחתו, אם הוא נותן הכסף בבנק או קונה מותרות ואח"כ בא אדם ומבקש ממנו הלוואה ואין לו, האם יש חשש שיענשין ליה בעידנא דריתחא? ת. **מסתבר שאין חשש.**
- (ז) האם יש ענין להשתדל שהחסד שלו יהיה דוקא בהלוואה בכל יום או יכול לסמוך על דברים אחרים? ת. **חסד אינו דוקא בכסף.**
- (ח) האם ענשין בעידנא דריתחא למי שלא מלוה קצת מכספו בכל יום [אע"פ שאין לו את החיוב מפני שאולי יצטרך להם למסחר וכו'] אם יש מי שצריך בהם, שהרי כתב באהבת חסד ח"ב פ"ד שהוא דומה לטלית? ת. **לא.**
- (ט) כשאחד מפקיד כסף לקופת גמ"ח שמלוה להרבה אנשים, האם כסף שלו מתחלקת לכל ההלוואות שנמצאות ושעתיד להיות, או רק להראשון שבא אחרי ההפקדה שלו? ת. **יתכן שמתחלק.**
- (י) האם מותר לכתחלה לעשות גמ"ח ממונות מעשר שלו בתנאי שהכסף ישאר שלו כדי שכל פעם שהוא יתן הלוואה הוא יקיים המ"ע "אם כסף תלוה"? ת. **באהבת חסד מתיר לזמן ואח"כ יתנו למעשר.** {עי' פרק זה נר"ל ס"ק כ"ב}
- (יא) אם אחד עושה גמ"ח ממונות מעשר שלו, האם מקיים המצות עשה של "אם כסף תלוה את עמי" או רק כשמלוה כסף הפרטי שלו. ואם כן, האם מקיים המצוה כל פעם שמלוה מהכסף או רק בפעם ראשונה כשעושה הגמ"ח? ת. **אם כבר הקנה זה לעניים יתכן שאין מקיים רק פ"א אבל המצוה הראשונה גדולה מאד.**
- (יב) האם החיוב של "אם כסף תלוה את עמי" הוא רק כשאחד מבקש ממנו הלוואה או אפי' אם הוא מכיר שאחד צריך לזה. ואם אין חיוב בזה מה"ת, האם יש חיוב מדרבנן? ת. **אם ידוע שצריך ומלוהו מקיים מצוה.**
- (יג) המכיר גמ"ח שפונים אליהם כל הזמן ואין להם כדי הצורך, האם יש חיוב לתת להגמ"ח? ת. **אין חיוב אבל אם עושה יש לו מצוה.**
- (יד) מי שמפקיד כספו אצל חבירו כדי לנהל בשבילו גמ"ח, האם כשמבקש אדם להלוות מחבירו נקרא שהמפקיד מקיים המצוה כדין "מצווה ועושה"? ת. **כן.**
- (טו) בזמנינו נהוג שמלווים כסף למי שאינו מכירו ע"י חתימת ערבי קבלן המוכרים לו על השטר חוב. מי שמפחד שאעפ"כ אולי הוא לא יחזיר לו הכסף ומבקש מהלוה שיביא מהערבים ג"כ משכונות והלוה לא רוצה להטריח הערבים ועי"ז הוא מחליט לא להלוואת ממנו, האם עובר המלוה על ל"ת "פן יהיה עם לבבך"? ת. **אם מתירא אין עובר.**
- (טז) שאלתי כת"ר על מלוה המפחד יותר מרגיל וע"כ מבקש יותר בטחונות מהלוה ומפני כך הלוה לא לוקח ממנו הלוואה. וכתב לי "אם מפחד אינו עובר הלאו של השמר לך פן יש עם לבבך וכו'", מה ההבדל בין זה למקור הלאו שאע"פ שאדם מפחד שלא יחזירו לו הכסף לפני שמיטה אעפ"כ עובר על הלאו? ת. **שם התורה אסרה אבל במק"א פשיטא שאין חייב להלוות ולהפסיד.**
- (יז) האם מותר למנות שליח בחו"ל להלוואת כספו לאחרים בזמן שהוא שבת קודש בארץ ישראל והמלוה בארץ ישראל? ת. **אם מינהו קודם שבת יתכן שמוותר.**
- (יח) האם המצות עשה של פריעת בעל חוב מן התורה הוא אפילו על יותר מחומש מנכסיו, או שהדין שמסדרין לבעל חוב על יותר מחומש הוא רק מתקנת חכמים? ת. **מה"ת.**
- (יט) האם אומרים בפריעת בעל חוב - מצוה בו יותר מבשלוחו? ת. **צ"ע.** (מצותיך שעשעי מאת ידידינו החשוב הרה"ג ר' שרגא פייויל קופמאן)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

✍ רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 ☎ 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה - 1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה - 4310